

www.amu.edu.az

TƏBİB

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933-cü ildən çıxır

№-20 (1737) 30 noyabr 2021-ci il

Ankara Universiteti ilə tələbə və müəllim mübadiləsi planlaşdırılır

Professor Gəray Gəraybəyli: Qısa müddətdə böyük nəticələr əldə etmişik

səh. 2

Azərbaycan Tibb Universitetində aralıq qiymətləndirmə davam edir

Oktyabrın 29-dan etibarən Tibb Universitetinin I-IV kurslarında təhsil alan tələbələr biliklərinin qiymətləndirilməsi üçün aralıq imtahanlara start verilib.

ATU-nun İmtahan Mərkəzinin müdiri, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Ülker Cəfərova aralıq qiymətləndirmənin ("midterm") cədvələ uyğun aparıldığını qeyd edərək, qiymətləndirmənin şərtləri ilə bağlı ətraflı məlumat verib: "Tələbələr imtahana qədər toplayacağı 50 balın 20-si aralıq imtahanının payına düşür. Əgər tələbə qiymətləndirmədə iştirak etməzsə, onun üçün kəsir hesab olunmur. Sadəcə, 50 baldan 20-ni avtomatik itirmiş olur və 30 balı qalır. Ona görə də balları yüksək olsun deyə, hər bir tələbə aralıq qiymətləndirmədə iştirak edir".

Ü.Cəfərova tədris olunan hər fənn üzrə qiymətləndirmənin aparıldığını, 30 dəqiqəyə 20 sual düşdüyünü bildirir: "Suallardan 15-i qapalı, 5-i isə açıq suallardır. Əsas meyar tələbələr keçdikləri fənləri keyfiyyətli şəkildə mənimsəməsidir. Bu vaxtdakı tələbələr 60 faizə yaxını imtahanda iştirak edib. Bəzi fənlərdən nəticələr elə də yüksək olmayıb. Məsələn, Anatomiya fənnindən tələbələr 5-7 bal toplaya bilib. Ən yüksək nəticə göstərən 11 bal toplayıb. Deyərdim ki, bu üsulun tətbiqi şişirtmə qiymətlərin qarşısını alınmasında effektiv bir vasitədir".

Ü.Cəfərova üzləşdikləri problemlərdən də söhbət açıb. Onun sözlərinə görə, pandemiya görə bəzi qruplar bağlandıqından, imtahanda tələbələr hamısı iştirak edə bilmir. Bu səbəbdən, dekabrın ortasına qədər bitməsi nəzərdə tutulan qiymətləndirmənin müddəti uzadıla bilər.

Kardiologiya sahəsində yeniliklərə dair seminar keçirilib

Tədris Cərrahiyyə Klinikasında kardioloji xəstəliklərə müasir tibbi yanaşmalar müzakirə olunub

səh. 3

Cərrahlarımız nüfuzlu beynəlxalq konqresdə çıxış ediblər

səh. 4

Qurban İsmayılov: Uşaqlarda böyük gözlər qlaukomanın əlaməti ola bilər

səh. 5

Hər səhər saatın zəngi çalsa da, o daha oyanmır

Həyat yoldaşı: "Qəbir üstünə gedirik" sözünü qadağan etmişəm, hamı deyir ki, Şöhrətin yanına gedirik...

səh. 6

Malayziyanın ən böyük universiteti ilə əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunub

Noyabrın 17-də Təhsil Nazirliyinin Beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin və Azərbaycanın Malayziyadakı səfirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Malayziyanın MARA Texnologiya Universiteti (UiTM) və Azərbaycanın ali təhsil müəssisələri arasında əməkdaşlıq imkanlarının müzakirəsi məqsədilə ilk onlayn tanışlıq görüşü keçirilib.

Görüşdə Azərbaycan tərəfindən ölkəmizin Malayziyadakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri İrfan Davudov, Təhsil Nazirliyinin Beynəlxalq əməkdaşlıq, Elm, ali və orta ixtisas təhsili şöbələrinin əməkdaşları, Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli, Azərbaycan Texniki Universitetinin rektoru Vilayət Vəliyev, Bakı Mühəndislik Universitetinin rektoru, professor Havar Məmmədov və Bakı Dövlət Universitetinin müvafiq sahə üzrə prorektorları, Malayziya tərəfindən isə UiTM-in vitse-kansleri, professor Hajah Roziah Mohd Janor, Beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin müdiri Hajah Zainab Haji Mohd Noor, dekanlar və digər əməkdaşlar iştirak ediblər.

ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli onlayn görüşdə çıxış edərək əvvəlcə rəhbəri olduğu ali tibb müəssisəsi haqqında qısa məlumat verib. Əsası 1930-cu ildə qoyulan Azərbaycan Tibb Universitetinin 90 illik tarixi ərzində Azərbaycanı və yaxın region ölkələrini yüksək profilili həkimlərlə təmin etdiyini vurğulayan rektor hazırda universitetin 5 fakültəsində 7 ixtisas üzrə mütəxəssislər hazırlandığını bildirib. Xatırladı ki, uzun illərdir Tibb, Stomatologiya, Əczaçılıq, İctimai səhiyyə və Hərbi həkim ixtisasları üzrə peşəkar kadrlar hazırlanır. Tibb bacılığı və fizioterapist ixtisasları, həmçinin kliniki psixologiya və tibbi menecment üzrə master proqramları isə son 2 ildə təşkil olunub.

Rektor hər il ATU-dan təxminən min nəfər məzun olduğunu diqqətə çatdıraraq qeyd edib ki, universitetdə təhsil alan 7000-ə yaxın tələbədən 2300-ə qədəri əcnəbi vətəndaşlardır: "Bu əcnəbi vətəndaşlar dünyanın 39 ölkəsini təmsil edirlər. Universitetimizin fəaliyyətində prioritet istiqamətlərdən biri də beynəlxalq əlaqələrin inkişaf etdirilməsidir. Təsədüfi deyil ki, hazırda dünyanın 90-a yaxın elm və təhsil qurumu ilə müxtəlif xarakterli əməkdaşlıq müqavilələrimiz mövcuddur".

Professor G.Gəraybəyli Malayziyanın ən böyük ali təhsil müəssisəsi olan UiTM ilə belə bir görüşdə iştirakdan və gələcək əməkdaşlıq perspektivlərinin müzakirə olunmasından məmnunluğunu dilə gətirib: "Tərəfimizdən aparılan qısa araşdırma zamanı gördük ki, MARA Texnologiya Universiteti 60 illik zəngin bir təcrübəyə malikdir və hazırda universitetdə səhiyyə və rifah üzrə 1000-dən çox tədris proqramları təklif olunur. Təbii ki, bu fakt bizdə böyük entuziazm yaradı. Hesab edirəm ki, ATU-da yeni yaradılan Tibb bacılığı, fizioterapist, kliniki psixologiya və tibbi menecment ixtisasları ilə bağlı təhsilin bütün pillələri üzrə MARA Texnologiya Universitetinin zəngin təcrübəsindən istifadə edilə bilər. Xüsusilə bu istiqamətdə müəllim və tələbələrin qısa və uzun müddətli mübadilə proqramlarının faydalı olacağı qənaətinə gəlmə".

Professor G.Gəraybəyli Malayziyadan olan həmkarlarının gələcəkdə Azərbaycan Tibb Universitetində yaradılması nəzərdə tutulan nutrisilogiya ixtisası, eləcə də Genetik araşdırmalar və kök hüceyrə araşdırmaları laboratoriyalarına dair fikirlərinin önəmli olduğunu da deyib.

Onlayn görüş zamanı ikili diplom proqramlarının təsis edilməsi imkanlarının araşdırılmasına xüsusi diqqət yetirilib. Eyni zamanda Azərbaycan vətəndaşları üçün UiTM-də xüsusi təqaüdü ayrılması, tələbə və müəllim mübadilə proqramları, bərpa olunan enerji, hüquq və digər ixtisaslar üzrə mümkün əməkdaşlıq imkanları, birgə tədqiqat layihələrinin həyata keçirilməsi məsələləri də müzakirə olunub.

Qeyd edək ki, görüşdə ATU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, dosent Orxan İsayev də iştirak edirdi.

Ankara Universiteti ilə tələbə və müəllim mübadiləsi planlaşdırılır

Professor Gəray Gəraybəyli: Qısa müddətdə böyük nəticələr əldə etmişik

Azərbaycan Tibb Universiteti ilə Türkiyənin Ankara Universiteti arasında əməkdaşlığın əsasını qoyan saziş imzalanıb. Əməkdaşlığa dair sənəd hər iki ali məktəbin rektorları tərəfindən təsdiqlənib.

İmzalanma mərasimində çıxış edən ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli qeyd edib ki, Ankara Universiteti ilə əməkdaşlığın müddəti qısa olsa da, böyük nəticələr əldə olunub. ATU-nun I kurs tələbələri Ankara Universitetinin tibb, stomatologiya, tibb bacılığı və sağlq bilmləri ixtisasları üzrə onlayn dərslərində iştirak ediblər. Bundan sonrakı mərhələdə isə tələbə və müəllim mübadiləsinin tətbiqi planlaşdırılır. Bundan əlavə, Ankara Universiteti ilə ikili diplom proqramlarının başlanmasına dair planlar da mövcuddur.

ATU-nun rektoru sazişin imzalanma mərasiminin Zəfər Günü ərəfəsinə təsadüf etdiyini qeyd edərək Vətən müharibəsində qardaş Türkiyənin dəstəyinə görə görüş

iştirakçılara təşəkkürünü çatdırıb: "44 günlük müharibə zamanı vəzifəsindən, ixtisasından asılı olmayaraq hər bir kəs savaşıq içindəydi. Bu ağır dönməndə Türkiyədəki qardaşlarımızdan hərtərəfli dəstək alırdıq".

Ankara Universitetinin rektoru, professor dr. Necdet Ünüvar rəhbərlik etdiyi təhsil ocağının beynəlxalq əlaqələrində ATU-nun xüsusi yerə malik olduğunu bildirib. O, təhsil sahəsində iki ölkə arasındakı əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsinin tərəfdarı olduğunu qeyd edib. Professor imzalanan sazişin bu istiqamətdə atılacaq addımlara təkan olacağını əminliklə bildirib.

Sonda Azərbaycan Tibb Universiteti ilə Türkiyənin Ankara Universiteti arasında əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb.

Görüşdə ATU-nun beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, dosent Orxan İsayev,

Universitetin Elmi katibi, Ortopedik stomatologiya kafedrasının müdiri, professor Nazim Pənahov, İctimai səhiyyə fakültəsinin dekanı, professor Anar Ağayev, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Müşfiq Orucov, Ankara Universitetinin rektor köməkçisi, professor Ercan Bayazıtlı, Dış fakültəsinin dekanı, professor Kaan Orhan, rektor sözcüsü Ummet Artuç iştirak ediblər.

Mətbuat Xidməti

ATU Türkiyənin daha 5 universiteti ilə saziş imzalayıb

Azərbaycan Tibb Universiteti beynəlxalq əlaqələrinin gücləndirilməsi, dünya miqyasında nüfuzlu təhsil və elm platformalarında daha da tanınması istiqamətində növbəti uğurlu addımı atıb. Belə ki, ATU ilə Türkiyənin 5 universiteti arasında ayrı-ayrılıqda əməkdaşlığa dair sazişlər imzalanıb. Sazişlərin imzalanmasına həsr olunmuş görüşdə Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli qonaqlara ali məktəbin tarixi, fəaliyyəti haqqında məlumat verib. Bildirib ki, son illər

aparılan islahatlar ATU-da tədris prosesinin keyfiyyətinin artırılması, həmçinin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılmasına xidmət edib. Bu da getdikcə daha çox əcnəbi tələbənin ATU-nu seçməsinə imkan yaradıb. Professor G.Gəraybəyli universitetin beynəlxalq əlaqələri arasında Türkiyə ali məktəbləri ilə münasibətlərin xüsusi yer tutduğunu vurğulayıb. Əminliklə bildirib ki, yeni əməkdaşlıq sazişləri bu münasibətlərin daha da güclənməsinə, uğurlu ortaq layihələrin ortaya çıxmasına

şərait yaradacaq.

Sonra Sağlq Bilimləri Universitetinin rektoru Cevdet Erdöl, Kütahya Dumlupınar Universitetinin rektoru Kazım Uysal, Bilecik Şeyh Edebali Universitetinin rektoru Şükrü Beydemir, Çankırı Karatekin Universitetinin rektoru Harun Çiftçi və Bolu Abant İzzet Baysal Universitetinin rektoru Mustafa Alisharlı çıxış edərək təmsil etdikləri ali təhsil müəssisələri barədə məlumat veriblər. Türkiyəli qonaqlar Azərbaycan xalqını böyük qələbənin ildönümü, Zəfər Günü münasibətilə də təbrik ediblər. Görüşün yekununda ATU ilə adları çəkilən universitetlərin hər biri ilə ayrılıqda əməkdaşlığa dair sazişlər imzalanıb.

Görüşdə Bakı Avrasiya Universitetinin Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru Siyavuş Qasımov, Kütahya Dumlupınar Universitetinin prorektoru Atilla Batur, Bolu Abant İzzet Baysal Universitetinin Beynəlxalq əlaqələr ofisinin müdiri İbrahim Kürtül, Bilecik Şeyh Edebali Universitetinin prorektoru İlhami Yurdakul, Çankırı Karatekin Universitetinin prorektoru Hüseyin Odabaş, ATU-nun Ümumi işlər üzrə prorektoru Nizami Adilov, Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor Orxan İsayev, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Müşfiq Orucov, Mətbuat xidmətinin rəhbəri Günel Aslanova da iştirak edirdilər.

Türkiyə nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib

Azərbaycan Tibb Universitetində Türkiyənin tibb müəssisələri, Ege Universitetinin və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının nümayəndələri ilə görüş keçirilib.

ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli universitetin beynəlxalq əlaqələri arasında Türkiyə ali məktəbləri ilə işbirliyinin xüsusi yer tutduğunu bildirib. O, son aylar ərzində Türkiyənin müxtəlif səhiyyə müəssisələri, aparıcı xəstəxanalar və tibb universitetlərinin nümayəndələri ilə faydalı əməkdaşlığın mövcud olduğunu bildirərək qarşıdakı planlardan söz açıb.

ÜST-ün eksperti, Ege Universitetinin təmsilçisi dr.

Halil İbrahim Durak müxtəlif sahələr üzrə əməkdaşlıq məsələlərindən danışdı. Təcili tibbi yardımın göstərilməsi ilə bağlı tədris prosesinin təkmilləşdirilməsi, ATU-da rezidentura səviyyəsində yeni ixtisasın açılması və digər məsələlərlə bağlı təkliflərini səsləndirib.

Görüşdə Türkiyə nümayəndə heyətinin üzvləri dr. Hasan Odabasoğlu, dr. Mücahit Biliçi, dr. Funda Karabek Akarca, dr. Okan Ok, Dr. Hüseyin Can Hekimoğlu, ÜST-ün Azər-

baycan nümayəndəliyindən Fidan Talışinskaya, həmçinin ATU-nun beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, dosent Orxan İsayev, Tədris və təh-

sildə keyfiyyət təminatı şöbəsinin müdiri, dosent Samir Cavadov, Mətbuat xidmətinin rəhbəri Günel Aslanova iştirak ediblər.

Kardiologiya sahəsində yeniliklərə dair seminar keçirilib

Tədris Cərrahiyyə Klinikasında kardioloji xəstəliklərə müasir tibbi yanaşmalar müzakirə olunub

♦ Bütün dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da insanları narahat edən xəstəliklərarasında ürək xəstəlikləri xüsusi yer tutur. Ona görə də mütəmadi olaraq bu mövzuda seminar və təlimlər təşkil edilir.

Bu günlərdə ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasında damar və ürək-damar cərrahları üçün

seminar keçirilib. Almaniyanın Mannheim Cərrahiyyə Klinikasının layihəsi olan seminarda tez-tez rastlaşdığımız kardioloji xəstəliklərə müasir tibbi yanaşmalar və kardiologiya sahəsində yeniliklər müzakirə olunub. ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasının direktoru, professor Surxay Hədiyev, klinikanın tədris və elmi məsələlər üzrə direktor müavini, professor Davud Pənahov

seminarda çıxış edərək kardiologiya sahəsində qazanılan uğurlardan, eləcə də mövcud problemlərdən söhbət açıblar. Bu mövzuda seminarın həm biliklərin artırılması və mübadiləsi, həm də praktikanın gücləndirilməsi baxımından önəmli olduğu diqqətə çatdırılıb.

Seminarda Mannheim Universiteti Xəstəxanasının Damar cərrahiyyəsi

şöbəsinin professoru dr. Michael Keesenin "Torakal aorta cərrahiyyəsində yeniliklər", Azərbaycan Ürək-Damar Cərrahiyyəsi Cəmiyyətinin prezidenti, professor dr. Kamran Musayevin "Torakal aorta cərrahiyyəsində Azərbaycan təcrübəsi" mövzusunda məruzələri dinlənilib. Eyni zamanda Mannheim Universiteti Xəstəxanasının Damar cərrahiyyəsi şöbəsinin uzmanı, ATU-nun məzunu Vüqar Yaqublu və ATU-nun I Cərrahi xəstəliklər

kafedrasının assistenti Elman Əzimov seminarda rezidentlərin iştirakı ilə praktiki cərrahi təhlil aparıblar.

Seminarın işində kardiocərrahlar, kardioloqlar, rezidentlər və rezidentura şöbəsinin Tədris Cərrahiyyə Klinikası üzrə məsul şəxsi, assistent Namiq Xəlilov iştirak ediblər.

Onkoloji Klinikada tanınmış türkiyəli mütəxəssislə görüş təşkil edilib

Azərbaycan Tibb Universitetinin Onkoloji Klinikasında ölkəmizdə səfərdə olan radiasiya onkologiyası sahəsində tanınmış türkiyəli mütəxəssis, onkoloq həkim, professor Berrin Pehlivanla görüş keçirilib.

Görüşdə Onkoloji Klinikanın Məalicə işləri üzrə direktor müavini, onkoloq-mamoloq, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Nigar Mehdiyeva radiasiya onkologiyası sahəsində çoxsaylı elmi-tədqiqat işlərinin müəllifi olan B.Pehlivanın həkim, rezident və tələbələr üçün qeyd olunan sahədə müasir yanaşmalar, protonterapiya, süd vəzi xərçənginin şüa terapiyası metodlarına dair çıxış edəcəyini bildirib.

Daha sonra professor B.Pehlivan məruzə ilə çıxış edərək müasir dövrdə süd vəzi xərçənginin ən çox rast gəlinən xərçəng növü olduğunu qeyd edib. O, bu növ xərçəngə qadınlarla yanaşı, kişilərdə də rast gəldiyini vurğulayıb. Məruzəçi bu xəstəlikdə yaşın risk faktorları ara-

sında əsas rol oynadığını, yaşı 50-dən yuxarı olan qadınlarda daha çox rast gəldiyini diqqətə çatdırıb: "Bununla yanaşı, daha əvvəl xərçəng tarixçəsi olanlarda, ailəsində bu xəstəliklə qarşılaşanlarda, həmçinin erkən klimaks dövrünə daxil olanlarda, yağlı qidalanan və qeyri-aktiv həyat tərzini keçirən, siqaret və alkoqol qəbul edən, infeksiya xəstəlikləri ilə qarşılaşmış, eləcə də oral kontraseptivlərdən istifadə edən qadınlarda bu risk daha da artır".

Türkiyəli professor ana olmağın və uşağı təbii yolla qidalandırmağın süd vəzi xərçəngindən qorunmaq baxımından böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini deyib. "Müasir dövrdə xərçəng xəstəliyi ürək xəstəlikləri, şəkərli diabet və s. kimi müalicəsi mümkün

olan xəstəlikdir", – deyən B.Pehlivan qadınların həyat tərzinə diqqət yetirməklə bu xəstəlikdən qorunmasının mümkün olduğunu vurğulayıb.

Mütəxəssis, həmçinin tövsiyə olunan süd vəzi xərçəngi müalicələri, xəstəliyin radioterapiya, kimyaterapiya və cərrahi üsullarla müalicəsi, süd vəzi qoruyucu əməliyyatlarda radioterapiya

göstəriciləri haqqında ətraflı məlumat verib, radioterapiya zamanı üreyi və ağciyərləri qorumaq üçün görülən tədbirlərdən bəhs edib.

Məruzə ətrafında geniş müzakirələr aparılıb. B.Pehlivan təlim iştirakçılarının çoxsaylı suallarını cavablandırıb.

Əməkdaşımız beynəlxalq grant layihəsinin qalibi olub

Sitologiya, embriologiya və histologiya kafedrasının baş müəllimi, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Günel Əyyubova ABŞ-ın Dövlət Departamenti və Beynəlxalq Təhsil İnstitutunun əməkdaşlığı ilə həyata keçirilən Fulbright qrantının Azərbaycan üzrə qalibi olub. O, Fulbright scholar proqramı çərçivəsində ABŞ-ın Texas A&M Universitetinin Regenerativ Təbabət İnstitutu, Hüceyrəvi və molekulyar təbabət kafedrasında elmi tədqiqat işi aparır.

G.Əyyubova kök hüceyrələrinin yetişdirilməsi, onlardan ekzosomların əldə edilməsi və Nanosight üsulu ilə təhlili, beyin orqanoidlərinin yetişdirilməsi, plazmidlərin təbiiq ilə gen ekspressiyasına təsir üsulları, müasir genetik və molekulyar analizlər, konfokal mikroskopiya və s. kimi tibb elmi sahəsinin müasir

metodlarını da ətraflı öyrənib və təbiiq edib.

O, həmçinin universitetdə tibb təhsili, istifadə olunan proqram və kurikulum modelləri ilə də yaxından tanış olub. "Neuroscience and Experimental Therapeutics" kafedrasının professor-müəllim heyəti və tələbələrle görüşlər keçirib, bir neçə müəhazirə və laborator dərslərdə məruzələrlə çıxış edib.

G.Əyyubova proqram müddətində bir çox beynəlxalq tədbir və konfranslarda çıxış etməklə yanaşı, Azərbaycan mətbəxinə aid ləzzət yeməklərdən bir neçəsi haqda Amerikada dərc olunan jurnalda məlumatlar da verib.

G.Əyyubova bildirib ki, tədqiqatın məqsədi Alzheimer xəstəliyinin, o cümlədən yaddaş pozğunluğu ilə müşahidə edilən digər xəstəliklərin müalicəsində kök hüceyrə mənşəli ekzosomların effektivliyini öyrənilməsidir. Bununla yanaşı, G.Əyyubova tibb sahəsinin bir çox müasir tədqiqat metodlarını da öyrəndiyini və təbiiq etdiyini vurğulayıb.

Yaddaş pozuntuları ilə müşahidə edilən neyrodegenerativ xəstəliklərin günü-gündən artmaqda davam etdiyini söyləyən mütəxəssis, apardığı tədqiqat işinin effektiv müalicə üsullarının tapılmasına kömək olacağına, həmçinin Azərbaycanda bu növ xəstəliklərin tədqiqı üçün zəmin yaradacağına inandığını deyib.

G.Əyyubova bildirib ki, tədqiqatın məqsədi Alzheimer xəstəliyinin, o cümlədən yaddaş pozğunluğu ilə müşahidə edilən digər xəstəliklərin müalicəsində kök hüceyrə mənşəli ekzosomların effektivliyini öyrənilməsidir. Bununla yanaşı, G.Əyyubova tibb sahəsinin bir çox müasir tədqiqat metodlarını da öyrəndiyini və təbiiq etdiyini vurğulayıb.

Yaddaş pozuntuları ilə müşahidə edilən neyrodegenerativ xəstəliklərin günü-gündən artmaqda davam etdiyini söyləyən mütəxəssis, apardığı tədqiqat işinin effektiv müalicə üsullarının tapılmasına kömək olacağına, həmçinin Azərbaycanda bu növ xəstəliklərin tədqiqı üçün zəmin yaradacağına inandığını deyib.

Universitetimizin "Qonaq professor"ları Nadeem Fazal və Nevzat Doğanın dövrü vəbinaları keçirilib.

Almaniyanın Eurogio Klinikasının tərkibində olan Ümumi və Visseral Cərrahiyyə Klinikasının baş həkimi, professor Nevzat Doğan 2019-cu ildə, ABŞ-ın Çikaqo Universitetinin professoru Nadeem Fazal isə 2020-ci ildə ATU-nun "Qonaq professor"u seçilib.

Professor Nadeem Fazal "COVID-19 and the responsibility of a physician" mövzusunda təqdimat edib.

Qeyd edək ki, Nevzat Doğanın "Mədə xərçəngi. Mən necə

"Qonaq professor"ların dövrü vebinarları maraqla qarşılanıb

edirəm?" mövzusunda təqdimatı ATU-nun I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının təşkil etdiyi "Mən necə edirəm?" adlı silsilə seminarları çərçivəsində keçirilib. Kafedrada bu kimi vebinarların gələcəkdə davamlı olaraq təşkilı planlaşdırılır.

Vebinar ATU-nun professor-müəllim heyəti, həkimlər, rezidentlər və tələbələr iştirak ediblər. Maraqlı keçən vebinarın sonunda mövzu ətrafında müzakirələr aparılıb. Həmçinin qeyd olunan istiqamətlər üzrə birləşmiş elmi tədqiqatların aparılması perspektivləri iştirakçıların diqqətinə çatdırılıb.

"Səhiyyənin menecmenti" dərsliyi işıq üzü görüb

ATU-nun İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkilı kafedrasının müdiri, professor Rafiq Çobanov və adicəkilən kafedranın professoru Anar Ağayevin birgə müəllifliyi ilə ərsəyə gələn "Səhiyyənin menecmenti" adlı dərs vəsaiti nəfis tərtibatla "Təbib" nəşriyyatında çapdan çıxıb.

Kitaba Ə.Əliyev adına ADHTİ-nin Səhiyyənin təşkilı və menecmenti kafedrasının dosenti, t.ü.ə.d. H.İ.İbrahimli və ATU-nun Epidemiologiya kafedrasının professoru M.Z.Niftullayev rəy veriblər.

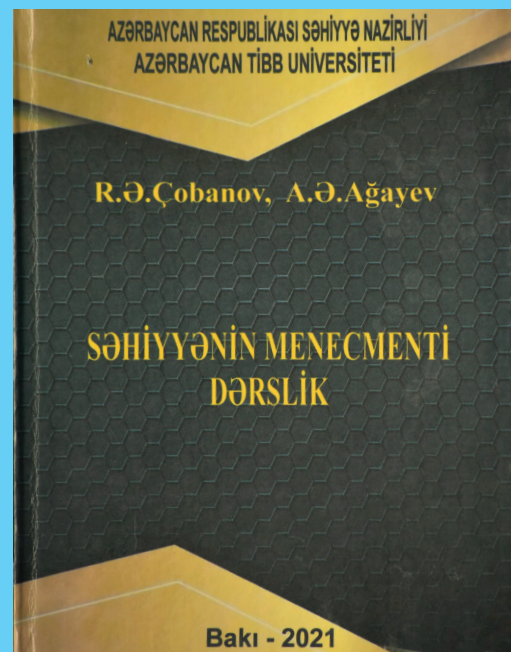
Dərslük idarəetmə kursunun əsas məsələlərini əlçatan formada özündə əks etdirir. Burada idarəetmə nəzəriyyəsinin əsas müddəaları, idarəetmə təcrübəsinin ümumiləşdirilməsi, habelə bazar subyekti kimi idarəetmə üsulları nəzərdən keçirilib. Əsas diqqət idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi üsullarına və müasir menecerin fəaliyyətinin əsas xüsusiyyətlərinə yönəldilib. Kitabda menecer və personal rəhbərliyinin işinin təşkilı, idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi, münaqişələrin həlli, eləcə də rabitə və işgüzar danışıqların problemləri öz əksini tapıb.

Kitabda həm məlumatlandırıcı material, həm də əsas anlayışlar, terminlər, nəzarət sualları və praktiki tapşırıqlarla yanaşı, müasir menecmentin yeni metod və texnikalarına, qabaqcıl kadrların idarəetmə texnologiyalarına da xüsusi diqqət yetirilib. 357 səhifədən və XII fəsildən ibarət olan kitabın sonluğunda dərslükdə işlənmiş sözlərin geniş, ətraflı və dəqiq izahı verilib.

Müəlliflər hesab edir ki, dərslük yuxarıda göstərilən problemlərin həllinə öz töhfəsini verəcək və bu sahənin mütəxəssislərinə idarəetmənin əsaslarını mənimsəməklə yanaşı, həm də hədəfə doğru fəaliyyətlərini uğurla həyata keçirməkdə kömək edəcək.

Kitab tibb universitetlərinin tələbə və rezidentləri, ixtisaslaşmış tibb müəssisələrinin magistrantları, həmçinin müxtəlif səviyyəli səhiyyə orqanlarının rəhbərliyi üçün nəzərdə tutulub. "Səhiyyənin menecmenti" həm də bazar şəraitində fəaliyyət göstərən tibb müəssisələrinin idarə edilməsində maraqlı olan hər kəs üçün faydalı bir mənbədir.

M.ƏLƏKBƏRLİ

ATU-nun adı Qlobal Xəstəliklər Reyestrinə daxil edilib

Bu il ilk dəfə olaraq Azərbaycan Tibb Universitetinin adı İFSO beynəlxalq təşkilatının Qlobal reyestrinə daxil edilib. İllik hesabat şəklində dərc olunan bu reyestrə inkişaf etmiş dövlətlərdə bariatrik cərrahiyyə sahəsində aparılan əməliyyatların, qeyd alınan və müalicə edilən xəstəliklərin dəqiq sayı və dürüstlük əmsali əks olunur.

Reyestrə hər bir dövlətdə qeyd alınan xəstəliklərin, icra olunan əməliyyatların sayı, aparılma qaydası, nəticəsi, həmçinin yanaşı xəstəliklər, ağırlaşmaların olub-olmamasına dair qeydiyyat məlumatları yer alır. Bu məlumatlar xüsusi beynəlxalq ekspertlər tərəfindən dəqiqləşdirildikdən sonra dərc olunur. Mərkəzi İngiltərədə yerləşən Qlobal reyestrə ölkələr 5 regional ərazi vahidləri üzrə şöbələrə təsnifatlandırılır. Artıq ATU ölkəmizin bariatrik metabolik cərrahiyyəsinin rəsmi olaraq Qlobal reyestrə təmsil edir.

Ölkəmizin bu sistemə daxil olmasında xüsusi əməyi olan ATU-nun I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının əməkdaşı, Azərbaycan Bariatrik və Metabolik Cərrahlar Dərnəyinin sədri, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Taryel Ömərov bildirib ki, ölkəmizin səhiyyə sisteminin cərrahiyyə bölmələrindən birinin belə mötəbər reyestrə yer alması çox ciddi və effektiv addımdır: “Reyestrin sayca 6-cı hesabatında 50 dövlət təmsil olunur. Bir neçə ildir ki, biz də ölkəmizdə aparılan bariatrik-metabolik cərrahi əməliyyatların belə bir mərkəzləşmiş mötəbər sistemdə reyestrə düşməsi üçün çalışırıq. Nəhayət, bu il istəyimizə nail olduq. Azərbaycanda əməliyyatların beynəlxalq standartlara görə uyğunlaşmalarının aparılması, hesablama əmsallarının global düsturların köməyi ilə hazırlanması, həmçinin ölkə səhiyyəsinin bariatrik-metabolik cərrahiyyəsinin dünyada getdikcə daha çox tanınması və qəbul olunması bu il bizim də Qlobal reyestrə yer alan 50 dövlətin sırasına qoşulmağımızla nəticələndi. Hesabatın sistemə daxil edilməsi və beynəlxalq ekspertlərin sorğularının cavablanması 8 ay ərzində aparılan intensiv danışıqlar əsasında baş tutdu. Nəticədə artıq Azərbaycan səhiyyəsi, ATU, həmçinin bariatrik-metabolik cərrahiyyəmiz dünyanın 1 saylı hesabat reyestrində əks olunur”.

Qeyd edək ki, bu hesabatda 50 ölkədə aparılan 507 mindən çox əməliyyat haqqında məlumatlar yer alıb.

Azərbaycanlı alimin məruzələri Türkiyədə maraqla qarşılanıb

Türkiyədə keçirilən 7-ci Beynəlxalq dodaq və damaq yarığı konfransına Azərbaycandan ATU-nun əməkdaşı professor Vəqif Qələndər də dəvət olunub. Azərbaycanlı alimin bu sahəyə dair məruzəsi maraqla qarşılanıb və yeni əməliyyat protokolları ətraflı müzakirə edilib.

Bundan sonra professor V.Qələndər Antalya şəhərində keçirilən 43-cü Türk plastik-rekonstruktiv və estetik cərrahiyyə konfransına da qatılıb. O, noyabrın 10-14-də baş tutan konfransda süd vəzi rekonstruksiya əməliyyatı haqqında ətraflı məlumat verib. Alimin bu barədə kurs məruzəsi mütəxəssislər tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

Vəqif Qələndərin rəhbərliyi altında Azərbaycan Tibb Universitetində aparılan elmi tədqiqatların praktikada tətbiqi, eləcə də nəticələrin ABŞ-da yeni bir metodika kimi qəbul olunması da konfrans iştirakçıları arasında xüsusi maraq doğurub.

Cərrahlarımız nüfuzlu beynəlxalq konqresdə çıxış ediblər

Taryel Ömərov mədəkiçiltmə əməliyyatı ilə bağlı uğurlu təcrübəsini bölüşüb

Bu günlərdə Türkiyənin Antalya şəhərində VII Milli və 6-cı Aralıq dənizi Metabolik Xəstəliklər Konqresi (7th National and 6th Mediterranean Metabolic Diseases Congress) baş tutub. Dünyanın 20-dən çox ölkəsindən gələn 500-dən çox iştirakçı və 100-dən çox mühazirəçi arasında Azərbaycan Tibb Universitetinin təmsilçiləri də olub.

Bu mötəbər tədbirdə Azərbaycan Bariatrik-Metabolik Cərrahlar Assosiasiyasının sədri, ATU I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının əməkdaşı, tibb elmləri üzrə fəlsəfə doktoru

Taryel Ömərov da iştirak edib. O, eyni zamanda 2-ci Milli Metabolik və Bariatrik Cərrahiyyə Dietologiya Konqresində (National Metabolic and Bariatric Surgery Dietetics Congress) və Oksford Universitetinin nəzdində formalaşmış 41-ci Beynəlxalq Bariatrik Klub (41 st International Bariatric Club) simpoziumuna qatılaraq geniş auditoriya qarşısında çıxış edib. O, konqresin beynəlxalq işlər üzrə katibi seçilib.

Tanınmış cərrahın sözlərinə görə, belə nüfuzlu toplantıda məhz ATU təmsilçisinin katib seçilməsi qürurverici haldır.

Tədbir zamanı Azərbaycan da yalnız bariatriya sahəsində əməliyyatlar haqqında yox, eyni zamanda elmi işlər barəsində də çıxışlar olub.

Piylənmənin və metabolik xəstəliklərin cərrahi müalicəsindən bəhs edən bu konqresdə bariatrik-metabolik cərrahiyyə sahəsində tanınmış 100-dən artıq mütəxəssis çıxış edib. Milli dərnəyin nümayəndələri konfransda dünya şöhrətli professorların işləri, həmçinin

lər arasında – xüsusilə də İran, Rusiya kimi dövlətlərlə müqayisədə gənc olmağımıza baxmayaraq, son illərdə apardığımız işlər təqdirəlayiqdir. Bu tip əməliyyatlarda cərrahi ağırlaşmaların qarşısının alınmasına dair dünyada çoxsaylı araşdırmalar var. Lakin konqresin akademik gündəliyinə bizim çıxışların seçilməsi işlərimizə yüksək dərəcədə maraq olmasına dəlalət edir”.

Qeyd edək ki, T.Ömərov

Azərbaycana Birgə Yardım Təşkilatının (UAFA) ölkəmizdəki direktoru Qven Börçellin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Terapevtik Klinikasında olub. Klinikanın direktoru, professor Surxay Musayev müəssisənin yaranması və fəaliyyəti haqqında geniş məlumat verib.

ATU-nun terapevtik yönümlü kafedralarının bu klinikada cəmləndiyini bildirən S.Musayev pandemiya və Vətən müharibəsi dövründə klinika əməkdaşlarının fədakarlığı haqqında danışdı. Gələcək planlar və gözlənilən yeniliklərdən söz açan klinika rəhbəri bunlar sırasında sümük iliği transplantasiyasını xüsusi vurğulayıb.

Görüş çərçivəsində bu klinikanın bazasında yerləşən kafedra və şöbələrə əməkdaşları, rezidentlər və yuxarı kurs tələbələrini üçün UAFA-nın fəaliyyəti və əməkdaşlıq istiqamətləri barədə məlumat xarakterli seminar təşkil olunub.

UAFA nümayəndələri Tədris Terapevtik Klinikasında olublar

UAFA-nın rəhbəri Qven Börçell isə öz növbəsində rəhbərlik etdiyi təşkilatın məqsəd və məramını açıqlayıb. Qeyd edib ki, 1998-ci ildə yaradılan təşkilatın əsas məqsədi Azərbaycanda səhiyyəyə, xüsusilə azyaşlı uşaqlara və təhsilə xüsusi diqqət ayırmaqla həyat səviyyəsinin davamlı inkişafına kömək etməkdir. Onun sözlərinə görə, bu 23 il ərzində

UAFA xüsusilə əlilliyi olan uşaqların sağlamlıq və təhsil məsələlərinə diqqət yetirən ciddi bir qurum kimi formalaşıb. Bu baxımdan, tibbi və sosial köməyə ehtiyacı olan əlil uşaqlara yardım məqsədilə reallaşdırılan layihələr xüsusi önəm daşıyır. Təklif və rəylərini klinika rəhbəri ilə bölüşən xanım Qven Börçell bildirib ki, UAFA-nın “Uşaqlıq dövründə təhsil

və sosial inkişaf üzrə baza kursu”-nun (CHED) ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasının bazasında aparılması və tədrisə inteqrasiyası məqsəduyğun ola bilərdi.

Daha sonra CHED kursunun meneceri Ülviyyə Mirzəyeva layihə haqqında ətraflı məlumat verib. 2018-ci ildən bu təşkilatın tərkibində fəaliyyətə başlayan CHED kursunun əsas məqsədi, prinsipi, potensial imkanları barədə söz açan Ü.Mirzəyeva vurğulayıb ki, kursda ali təhsilli fizioterapist, loqoped və digər mütəxəssislərə həm praktiki bacarıqlar, həm də nəzəri biliklər tədris edilir.

Sonda CHED kursunun klinikasının bazasında yaradılması, bu kurslara gənc həkimlərin, rezidentlərin cəlb edilməsi və tədris proqramlarına inteqrasiya perspektivləri ilə bağlı müzakirələr aparılıb.

Pnevmoniya ilə mübarizə gününə həsr olunmuş konfrans keçirilib

Universitetimizin Tədris Terapevtik Klinikasında Dünya Pnevmoniya ilə Mübarizə Günüə həsr olunmuş elmi-praktik konfrans keçirilib. Klinikanın direktoru, professor Surxay Musayev bu günün təsis olunması haqqında danışaraq qeyd edib ki, məqsəd dünya ictimaiyyətinin diqqətini pnevmoniya xəstəliyinə yönəltməkdir. Bütün dünyada COVID-19 virusu yayıldıqdan sonra

ağciyər xəstəlikləri, xüsusilə də pnevmoniya ilə bağlı məsələ daha da ciddiləşdiyindən, bu günün qeyd olunması çox əhəmiyyətlidir. Daha sonra konfrans öz işinə müxtəlif aktual mövzuları əhatə edən mühazirələrlə davam edib. Professor Əlizamin Sadiqov “Hospital-daxili və ventilyasiya assosiasiyalı pnevmoniyalar: xəstə nəticələrini necə yaxşılaşdırmaq?”, dr. Cavid Paşayev “Ağır sepsis və septik şok, yeniliklər nədir?”, dr. Gülzar Əliyeva “Hospitalizə olun-

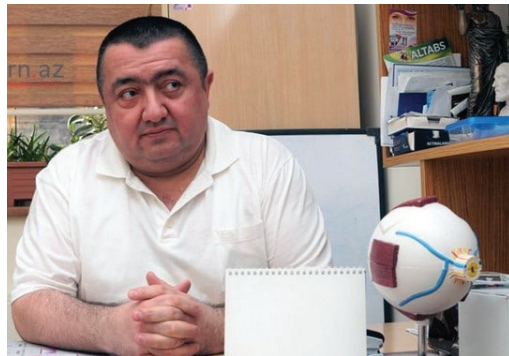

muş COVID-19 xəstələrinə ikinci bakterial pnevmoniyalar: Antibiotik tətbiqinin yeganə və düz ünvani”, dr. Emil Qasımov

isə “COVID-19 infeksiyaları zamanı kəskin respirator distress sindromu, müalicəyə müasir yanaşmalar” mövzusunda çıxış ediblər.

Uşaqlarda böyük gözlər qlaukomanın əlaməti ola bilər

Tanınmış oftalmoloq Qurban İsmayilov deyir ki, gözü müayinə etməklə, başqa xəstəliklərin əlamətlərini də üzə çıxarmaq mümkündür

“Dünyanın müxtəlif ölkələrində ayrı-ayrı xəstəliklərin mənzərəsi zamanla dəyişir. Dəyişməyən, yəni sayında heç bir azalma müşahidə edilməyən xəstəliklər isə şəkərli diabet və qlaukoma”. Bu fikirləri göz xəstəlikləri ilə bağlı suallarımızı cavablandıran ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasının Oftalmologiya şöbəsinin müdiri, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Qurban İsmayilov deyib.

O, bildirib ki, qlaukoma bu gün dünya oftalmologiyasının ən ciddi, ən global problemidir. Şəkərli diabetin sosial bir xəstəlik olduğunu, burada qida, stress faktorlarının xüsusi önəm daşdığını xatırladan müəssisəmizin sözlərinə görə, bu xəstəliklərin həkim-oftalmoloqun nəzarətində olması, onların göz dibinə dəfələrlə inyeksiyaların edilməsi və göz dibində lazer müalicəsinin aparılması məcburi bir klinik standartdır.

Həkim-oftalmoloq dünya əhalisi arasında şəkərli diabetdən sonra baş verən korluqların böyük rəqəmlə ifadə olunduğunu söyləyib. Xatırladı ki, el arasında göz təzyiqi kimi tanınan, elmi adı qlaukoma olan bu xəstəlik yayılma göstəricisinə görə ikinci yerdədir: “Bu xəstəliklərin həm konservativ, həm də cərrahi müalicəsi xəstənin ruh halına ciddi müsbət təsir göstərmir. Yəni bu xəstəlikdən əzab çəkən insanlar daim həkimdən narazı qalırlar. Azərbaycanda da, Avropada da, Amerikada da - bütün ölkələrdə belədir. Əksər hallarda cərrahi əməliyyatlara üstünlük verilmir. Öncə konservativ müalicə aparılır. Konservativ müalicənin effektivliyi az olduqda, cərrahi müalicəyə zərurət yaranır. Ancaq əgər qlaukoma bir xəstənin görmə siniri ölmüşsə, o sinirin bərpası mümkün deyil və bu xəstəlikdən sonra korluğun artma faizi daha çoxdur”.

Q.İsmayilov bu gün dünya oftalmologiyasında tətbiq olunan bütün müasir müayinə metodlarının, konservativ və cərrahi müalicələrin ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasında da aparıldığını vurğulayıb. Bildirib ki, klinikanın Oftalmologiya şöbəsi həm katarakta, həm ön, orta

və arxa seqment cərrahiyyəsində, həm də diaqnostikada istifadə olunan ən müasir aparatlarla təchiz edilib: “Son model aparatlarla xəstələr üzərində klinik müayinə aparılaraq həkimlərimiz, ön, orta, arxa seqmentlərdə əməliyyatları icra edən cərrahlarımız var”.

Dünya statistikasında əvvəllər olduğu kimi, son dövrlərdə də çəp-gözlüyə daha çox rast gəlinməsi deyən doktor bildirib ki, isti ölkələr, o cümlədən Azərbaycan üçün xarakterik olan quru göz sindromu da çox təsadüf olunan xəstəliklər qrupuna daxildir: “Dünyada bu xəstəliklər əvvəl də mövcud idi və faiz nisbəti eyni səviyyədə idi. Yalnız keçmiş dövrlə indiki oftalmologiya-nı müqayisə edəndə, bu problem daha çox qabarıq. İndi həkimlərin köməyinə çatan müasir aparatlar xəstəliklərin vaxtında diaqnozunu qoyulmasına imkan yaradır. Əvvəllər bu aparatlar yox idi və həkim xırda bir əl oftalmoskopu və yaxud şüşəli oftalmoskopla diaqnoz qoymaq məcburiyyətində idi. Ancaq bu gün Tədris Cərrahiyyə Klinikasında ən çətin, ən ağır diaqnozu qoymaq üçün normal bir həkimin 7-10 dəqiqəlik zamanı kifayətdir ki, gözü arxa hissəsindən, yəni torlu qışadan tutmuş, görmə sinirinə qədər olan hər hansı bir patologiyayı qiymətləndirə bilsin”.

Müasir dövrdə uşaqlar arasında refraksiya anomaliyalarının üstünlük təşkil etdiyini bildiren həkim-oftalmoloq bildirib ki, 18 yaşa qədər uşaqlarda miopiya, hipermetropiya və astigmatizmin müalicəsi yalnız eynək taxmaqdan ibarətdir: “18 yaşa qədər, hətta 18 yaşdan sonra da hər hansı bir vitamin terapiyasının tətbiqi məqsədəuyğun sayıl-

mır. Çünki bu sırf refraksiyadır, ya da optiki sistemdir. Dünyada optiki sistemi dəyişə biləcək elə bir vitamin, elə bir damcı, elə bir dərman yoxdur. 18 yaşa qədər orqanizmin bütün əzaları inkişaf etdiyi kimi, göz alması da inkişaf edir. Təbii ki, 18

yaşda inkişaf dayanır. Bu insanların 18 yaşına qədər eynək taxması vacibdir. 18 yaşdan sonra gözdə hər hansı bir refraksiya ya Ekseymer lazer əməliyyatı, ya da İOL - intraokulyar bülur linza implantasiyası vasitəsilə aradan qaldırıla bilər.

Uşaqların müayinəsi çox çətin-dir. Valideynlər yarımçıq doğulmuş, küveys aparatında qalmış uşaqların göz dibinin müayinəsini 1 yaşına qədər tez-tez aparılmasına çalışmalıdırlar. Işıq düşən zaman və yaxud qaranlıqda uşağın bəbəq nahiyyəsində “pişik gözü”ün, yəni yaşıl rəngin olması uşaqlar üçün təhlükəli bir diaqnozu üzə çıxmasına şərait yaradır. Uşaqlarda binokulyar görmə olmadığınca görə, 5-6 yaşa qədər çəpik kimi görünən gözələrdən qorxmaq lazım deyil. Uşaqlar 5-6 yaşa qədər ey-

nəyi çox çətin daşıyırlar. Yeni refraksiya anomaliyalarına görə narahat olmağa dəyməz. Böyük gözlər olanda isə qorxmaq lazımdır. Çünki qlaukoma ola bilər. Eyni zamanda, uşaqların gözlərini hərəkətli obyektin arxasınca qaçırmaması da hansısa bir problemin göstəricisidir”.

Q.İsmayilov bildirib ki, uşaqlar arasında anadangəlmə kataraktalar, yəni mirvari suyu həmişə olub, yenə də var və müalicə olunur. Tapetoretinal abiotrofiya isə çox ciddi və global problemdir. Yeni konservativ və cərrahi müalicəsi yoxdur.

Həkim-oftalmoloq son dövrlərdə koronavirusun yayılması ilə bağlı göz xəstəliklərinin də çoxalması haqda fikri heç cür qəbul etmədiyini söyləyib. Eyni zamanda gözü

müayinə etməklə başqa xəstəliklərin əlamətlərini üzə çıxarmağın mümkünlüyünü vurğulayıb: “Göz insan bədəninin güzgüsüdür - deyimi elə-belə yaranmayıb. Normal oftalmoloq göz dibinə baxmaqla ilkin olaraq şəkərli diabetin diaqnozunu təsbit edir. Torlu qışada eksudatın və yaxud nöqtəvari qansızmanın olması şəkərli diabetin əmələ gəlməsinin signalıdır. Oftalmologiya zamanı görmə sinirində hər hansı ödem, durğunluq müşahidə olunarsa, bu, xəstənin kəllə nahiyyəsində hansısa şiş, iltihabi, ocaqlı bir törəmə haqda ilkin məlumat sayılmalıdır. Biomikroskopiya isə ön kameralarda hər hansı bir iltihabın, yağ damlasının görünməsi orqanizmdə vəرم çöplərinin və yaxud endogen iltihabın olmasını göstərir”.

Arif MƏMMƏDLİ

İsraili professor ATU-da mühazirə oxuyub

İsrail Dövlət Soroka Universitetinin Pediatrik neyrocərrahiyyə şöbəsinin rəhbəri, professor dr. Mickey Gideon Tədris Cərrahiyyə Klinikasının qonağı olub. Klinikanın direktoru, professor Surxay Hədiyev rəhbərlik etdiyi tibb müəssisəsi, həmçinin ATU-nun tarixi, müasir dövrdəki fəaliyyəti və əldə olunan nailiyyətlər haqqında geniş məlumat verib.

O, həmçinin Azərbaycan üçün tələpəyikli olan 2020-ci il haqda danışdı: “Ötən il Azərbaycan işğal altında olan torpaqlarını azad etmək uğrunda savadlı və qələbə qazandı. ATU-nun məzunları və həkimləri həm bu savaşda, həm də digər düşmənlə – koronavirusla mübarizədə nümunə ola bildilər. Ölkədə COVID-19-la mübarizəyə qoşulan ilk klinikalardan biri olduq”.

Professor S.Hədiyev 16 əməliyyat bloku, 14 şöbədən ibarət olan Tədris Cərrahiyyə Klinikasında bütün növ əməliyyatların icra edildiyini, müəssisənin ən müasir texnoloji avadanlıqlarla təchiz olunduğunu, bunun da tələbələrə klinik məşğələləri yüksək səviyyədə keçməsinə imkan verdiyini bildirdi.

Görüşdən sonra professor Mickey Gideon klinikada yaradılan şəraitlə şəxsən tanış olub.

Qeyd edək ki, xarici mütəxəssis Heydər Əliyev Fondunun dəvəti ilə Bakıda səfərdə olub. Səfər çərçivəsində professor M.Gideon universitetimizin müəllim, rezident və tələbələri qarşısında “Neyrocərrahiyyədə müasir texnologiyalar” mövzusunda mühazirə ilə çıxış edib.

Xəstənin qaraciyəri exinokok yuvalarından təmizlənilib

Tədris Cərrahiyyə Klinikasında xəstə üzərində az rast gəlinən cərrahiyyə əməliyyatı aparılıb. Əməliyyata III Cərrahi xəstəliklər kafedrasının professoru Məmməd Nəsirov rəhbərlik edib.

Professorun bildirdiyinə görə, 1978-ci il təvəllüdlü M.Məmmədova exinokokoz xəstəliyi ilə klinikaya daxil olub: “Onun qaraciyərində yerləşən iki böyük exinokok sistemin qovucuları çıxarılıb. Yuvaları formalin və anti-septiklə yuyularaq təmizlənilib. Hər qovucunun içərisində borular saxlanılıb. Exinokok yuvasında plastik kisələrin içərisinə tikişlər qoyularaq ölçüləri kiçildilib ki, ora toplanan maye borular vasitəsi ilə xaric olunsun”.

Professor M.Nəsirov bu xəstəliyə əsasən 20 yaşdan yuxarı insanlarda təsadüf edildiyini qeyd edib. Xəstəliyin ev heyvanlarından - it və ya pişikdən keçdiyini bildirib.

Tədris Stomatoloji Klinikada süni intellektə həsr olunmuş seminar

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Stomatoloji Klinikasında süni intellekt mövzusunda seminar keçirilib. Seminarı klinikanın direktoru Mahir Səfərov açaraq Ankara Universitetinin Stomatologiya fakültəsinin dekani, professor, dr. Kaan Orhanın ölkəmizdə işgüzar səfərdə olduğunu bildirib. Qeyd edib ki, o, klinikanın həkimləri, tələbə və rezidentləri üçün “Stomatologiya və təhsildə süni intellekt – virtual realıq simulyasiya texnologiyaları” mövzusunda çıxış edəcək.

Professor K.Orhan “süni intellekt” ifadəsinin yaranması və onun müasir dövrümüzdə tətbiqindən söhbət açıb. Modern kompüterlərin atası sayılan Alan Turingin süni intellekt mövzusunda ilk dəfə 1950-ci ildə

qələmə aldığı “Hesablama maşınları və şüur” məqaləsində toxunduğunu bildirib: “Alan Turing “Mind” jurnalında dərc etdirdiyi həmin məqalədə insan ilə kompüterin arasında gedən testdən danışdı. Bu testdə bir hakim olur və insanla kompüter arasında sual-cavab baş verir. Hakim nə həmin adamı, nə də kompüterini görə bilir.

Turing deyir ki, kompüter o zaman süni intellektə sahib ola bilər ki, hakimi çaşırsın və hakim onunla adamın, yoxsa kompüterin danışdığını seçə bilməsin”.

Bu testin “Turing testi” adlandırıldığını bildiren K.Orhan, həmçinin süni intellektin tətbiqi ilə kompüter sistemlərinin və digər süni cihazların köməyi ilə ağılabatan düşüncə və

hərəkətin yaradıldığını qeyd edib. Virtual sahədə reallıqlardan, simulyasiya texnologiyalarından söhbət açıb, monitorda nümunələr göstərib. Bir çox sahələrdə olduğu kimi, tibb sahəsində, o cümlədən radioloji və stomatoloji sahələrdə də tətbiq edildiyini bildirib. O, gələcəkdə bu sahənin inkişafında təxmin edilmiş fərziyyələrini, müayinələr zamanı bir çox xəstəliklərin aşkar edilməsində effektiv vasitə olduğunu diqqətə çatdırıb.

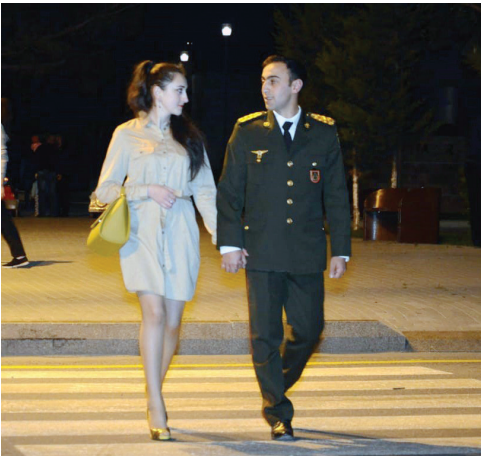
Seminar sual-cavab əsnasında başa çatıb.

Şəhid məzunlarımız

Hər səhər saatın zəngi çalsa da, o daha oyanmır

Həyat yoldaşı: “Qəbir üstünə gedirik” sözünü qadağan etmişəm, hamı deyir ki, Şöhrətin yanına gedirik...

9 oktyabr 2020-ci il. Xalq artisti Rafiq Hüseynovun həzin ifasında Baba Vəziroğlunun “Çıx qatar yoluna” mahnısının sədaları eşidilir:

...Çıx qatar yoluna payız olanda,
Uçan durnalara salam yetirim.
Çıx qatar yoluna qas qaralanda,
O qərrib axşamı, qəmi itirim...
Çıx qatar yoluna hər axşam, səhər.
Çıx qatar yoluna, mənə qarşıla.
Bəlkə bir ömürlük çəkdi bu səfər.
Mən gələ bilmədim, mənə bağışla...

Hamı hüzn və kədər içindədir. Yaxınları, dostları, hərbi yoldaşları cənazəsi üçrəngli bayrağa bükülmüş şəhid Şöhrət Qasimov Sumqayıt Şəhidlər Xiyabanında son mənzilə yola salırlar. Rafiq Hüseynovun ifası ürəkləri göynədir, hönkürtü, göz yaşı – hamısı bir-birinə qarışıb:

...Çıx qatar yoluna yağış yağanda.
Başının üstündə çatır tutaram.
Çıx qatar yoluna, elə özüm də,
Mənzilə yetməyən qərrib qataram...

Tibb xidməti baş leytenantı Şöhrət Qasimov elə yağışlı-çiskinli bir gündə bu dünyada “mənzilə yetməyən qərrib qatar” kimi ömürlük bir səfərə çıxdı. Elə bir səfərə ki, bir daha geri dönməyəcək. Sevdidi mahnı ilə son mənzilə yola düşür.

İzdihamın içərisindən qırıq-qırıq, zorla eşidiləcək bir səs gəlir: “Həyatı” rəqsini də səsləndir. Bu musiqidən də xoşu gəlirdi”. Şöhrətin həmişə özünə arxa-dayaq bildiyi ömür-gün yoldaşı Türkan Qasımzadənin bu xahişi tez yerinə yetirilir...

“O necə vidalaşmışdısa, mən də onunla elə vidalaşdım”

- Şöhrət bizi rayonda anamgildə qoyub, cəbhə bölgəsinə gedəcəkdi. Yolda çox gərgin idi. Zəngləri cavablandırır, dərmanların siyahısını verirdi. Nədənə Murad qabağa, atasının yanına keçmək istəyirdi. Mən onun bu cəhdinin qarşısını almaq üçün hirsələnəndə, dedi ki, Muradı çox qısnama, qoy kişi kimi böyüsün. Sonra maqnitofonu qurdlayıb “Çıx qatar yoluna” mahnısını tapdı. Bəlkə də başqa vaxt olsaydı, təsir etməzdi. Mühəribəyə gedirdi deyə, mahnının sözlərindən çox təsirləndim. Bu səbəbdən dedim ki, o mahnını oxutma, söndür, ya da başqa mahnı ilə əvəz et. Dedi ki, qulaq as, çox mənalı sözləri var. Təkid etmədim. Sakitcə qulaq asdım. Cəbhəyə gedəndən iki gün sonra şəhid oldu. Amma 10 gündən sonra tapıldı. Bu 10 gün ərzində yadıma o mahnının sözləri düşdü. Şöhrətin arxasınca gedənlərə demişdim ki, əgər şəhid olubsa, “Çıx qatar yoluna” mahnısı ilə gətirin. Elə də oldu. O mənimlə necə həmin mahnı ilə vidalaşmışdısa, mən də onunla o cür vidalaşdım...

Yuxularıma girəndə deyir ki, sağam, gələcəyəm. Bir dəfə hamı onun yanına gedirdi, mən gedə bilmədim. Yuxumda dedi, niyə mənə vaxtında oyatmamısan? Həmişə onu mən oyadırdım. Telefonumda saatın zəngini səhər saat 7-yə quraşdırmışam. Hələ də telefonumda o zəng qalır. Hər gün tezdən səslənib mənə yuxudan oyadır. Şöhrəti oyatmaq istəyirəm, mümkün olmayacağını biləndə çox təsirlənirəm.

“Paltarlarını qatlayıb şkafa qoymuşam”

Türkan xanım Şöhrətlə bağlı xatirələrindən söhbət açıdıqca kövrəlir, ani xəyala dalıb yenidən davam edir: “Biz həm sinif yoldaşı, həm də dost olmuşuq. Münasibətimiz saf, təmiz hisslər üzərində qurulmuşdu, təmiz də bitdi. Əslində bitmədi, mən onu sadəcə bu dünyada itirdim. “İtir-dim” sözünü demək mənim üçün çox çətindir. Üstündən bir ildən çox vaxt keçməsinə baxmayaraq, onun itkisini hələ də qəbul edə bilmirəm...”

... Şöhrətlə ilk dəfə bir sinif yoldaşı kimi tanış olmuşuq. Bütün fənləri yaxşı oxuyurdu. Sonra biz universitetə qəbul olduq. O, Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsinə, mən isə Azərbaycan Pedaqoji Universitetinin Tarix fakültəsinə. Onunla birlikdə həyatımızın ən gözəl anlarını yaşamışıq. O, kursant formasını geyinəndə tamamilə fərqli insan olurdu. Hər dəfə görüşümə gələndə bir gül gətirirdi. Məni ya “Sahil” metro stansiyasının çıxışında, ya da universitetin önündə gözləyirdi. Bəzi insanların 40 ildə yaşaya bilmədiyi xoşbəxtliyi mən onunla 4 il yarımda yaşamışam. Xüsusi günlərimizi bir yerdə qeyd

de o gündən bəri o sözü işlətmir. Hamı deyir ki, Şöhrətin yanına gedirik”.

“Fəxr edirəm ki, onun kimi oğlum olub”

Şöhrətin atası Şakir Qasimov 1-ci Qarabağ müharibəsi veteranıdır. Ermənilərlə Gədəbəy-Kəlbəcər-Daşkəsən istiqamətində vuruşub. Oğlunun hələ orta məktəbdə oxuyarkən torpaqlarımızın işğalı və məğlubiyyətin səbəbləri ilə maraqlandığını deyir: “Mən də bildiyim qədər bunun izahını verirdim. Amma torpaqlarımızın işğalı ilə heç cür barışa bilmirdi. Deyirdi ki, vaxt gələr, torpaqları biz azad edərək. Elə də oldu. Torpaqlarımızın

ad günümü təbrik etdi. Dedi ki, ana, bu gün sən ananın ad günüdür, bağışla, təbrikinə gələ bilmədim. Amma digər bir ananın azadlığı üçün vuruşmağa gedirəm. Bu, ikiqat sevincdir mənim üçün.

Dünyada ana üçün baladan əziz heç nə ola bilməz. Amma balam təbrikimə gəlmədi, anasını yox, Vətəninə seçdi, şəhid oldu. Balamla fəxr edirəm”.

Göz yaşlarına boğulan ana “Yaşasın, Azərbaycan! Cəmi şəhidlərimizin ruhu şad olsun!” deyərək sözünü tamamladı.

“Aprel döyüşlərində iştirak etmədiyinə görə çox heyfsilənirdi”

azad olunması uğrunda qəhrəmancasına şəhid oldu.

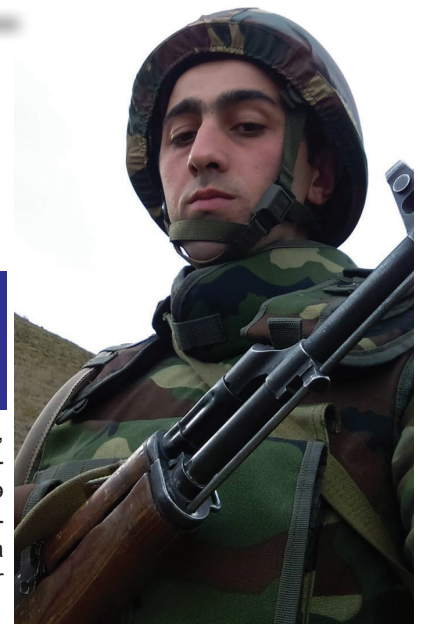
İstər Tibb Universitetində oxuduğu zaman, istərsə də xidməti vaxtı həmişə fərqlənib. Qrup nümayəndəsi olub. Universitetdə onun qrupuna “generallar qrupu” deyirdilər. O tək cəhətim peşəsinə öyrənməklə kifayətlənməmişdi, silahlarla necə davranmağı da öyrənmişdi. Həmlə taborunda könüllü xidmət edirdi. Bacarıq və qabiliyyətinə görə, tez bir zamanda hərbi hissənin tibb xidmətinin rəisi vəzifəsinə təyin olunmuşdu. O qədər vətənpərvər idi ki, oğluna Milli Qəhrəman Murad Mirzəyevin adını qoymuşdu. Mən onunla kiçik yaşlarından fəxr etmişəm və bu gün də fəxr edirəm ki, Şöhrət kimi oğlum olub. Təki Vətən sağ olsun!

“Balam təbrikimə gəlmədi, Vətəninə seçdi”

Anası Mehparə Orucova da oğlunun cəsarətli, igid olmasından bəhs edir, həmişə ona kömək etməsindən danışır: “O mənim arzum ilə həkim oldu. Mən onu həyata gətirdim, amma xəstələndə o mənə iki dəfə həyata qayıtdı. Sentyabrın 27-si ad günüm idi. Mənə zəng vurdu,

N sayılı hərbi hissədə onunla bir yerdə xidmət etmiş kapitan Bəhrüz Allahverdiyev həyatda dostlarının çox olduğunu, amma Şöhrət kimisinin olmadığını deyir: “Şöhrət mənə dost, yoldaşıma qardaş, övladıma əmi olub. Tabeliyində olan hər kəsin qeydinə qalır, qayğı göstərirdi. Şöhrət qısa müddətdə briqadanın tibb xidmətinin rəisi oldu. Məsuliyyətli, işini bilən bir mütəxəssis idi. O, gedişi ilə hamımıza od qoydu. 2016-cı ildə Aprel döyüşləri başlayanda Şöhrət məzuniyyətdə idi. Döyüş başlayacağını bilsəydi, qətiyyətlə məzuniyyətə çıxmazdı. Ona görə də sonralar çox heyfsilənirdi, deyirdi, kaş, mən də döyüşlərdə olaydım. Şöhrət Vətəninə, millətinə olan sevgisini öz əməlləri ilə həmişə göstərirdi. Özünün toy karvanında bayrağımızı dalğalandırması, oğluna Milli Qəhrəman Murad Mirzəyevin adını qoyması sevgidən irəli gəlirdi. Şöhrəti heç zaman unutmayacaq, daim qəlbimizdə yaşadacağıq”.

Mayor Tariyel Didarov da Şöhrətlə bağlı təəssürlərini bölüşür: “Mən N sayılı hərbi hissə komandirinin şəxsi heyətlə iş üzrə reis müavini idim. O isə tibb məntəqəsinin rəisi olmasına baxmayaraq, hərbi taktika ilə maraqlanırdı, ağır və yüngül silahlardan, xüsusi cihazlardan necə istifadə etməyin qaydalarını öyrənirdi. Maraq dairəsi geniş idi. O, Vətən müharibəsində tək həkim kimi yox, həm də bir döyüşçü kimi şücaət göstərdi. Xeyli yaralıya elə yerində ilk tibbi yardım göstərərək, həyatlarını xilas etmişdi”.

Adı yazılmış gilizin birini evdə qoyub, digərini əsgərə verib

Əsgər Əli Məmmədov Şöhrətin hansı şəraitdə şəhid olmasından söhbət açır: “Sentyabrın 29-u idi. Qızgın döyüşlər gedirdi. Birdən komandir ciblərindəki əşyaları boşaltdı və onların arasından bir giliz taparaq mənə verdi. Bu, içərisində ad-soyadı yazılmış kağız parçası olan giliz idi. Dedi ki, Əli, götür, onsuz da bu mənə lazım deyil, özündə saxla. Sonra zirehli texnikaya minib, yaralılara yardım etmək üçün döyüş zonasına gətdilər. Sonradan bildik ki, orda qəfildən qarşılarına düşmənin texnikası çıxır. Baş leytenant Qasimov dərhal atəş açır, tez bir zamanda texnika zərərsizləşdirilir. Amma onların olduğu maşını da ermənilər partladır... Axsam tərəfi şəhidlərin cəsədləri təxliyə ediləndə, aralarında geyimindəki işarəyə əsasən bir həkimin də olduğunu bildirdilər. Partlayış nəticəsində cəsədi tanırmaz hala düşmüşdü. Amma heç kim onun şəhid olmasına inanmadı. Sonradan DNT analizi aparıldı. Biləndə ki şəhid olan odur, çox üzüldük. O, gilizi mənə verməklə sanki hansı şəraitdə şəhid olacağını hiss etmiş, bunu həmin vaxt bilməyimizi istəməmişdi...”

Şöhrətin həyatda 3 böyük arzusu olub: hərbi olmaq, ailə qurmaq, şəhid olmaq. Hər üç arzusuna çatdı. Və bəlkə də şəhid olacağını bildiyindən idi ki, əsgərə verdiyi gilizin birini də evdə qoyub gedibmiş. Ona görə də şəhid olarkən, şəxsiyyətini dərhal müəyyən etmək mümkün olmamışdı...

Şöhrət Qasimov Vətən qarşısında xidmətləri nəzərə alınaraq, 3-cü dərəcəli “Vətənə xidmətə görə” ordeni, “Vətən uğrunda”, “Suqovuşanın azad olunmasına görə”, “Azərbaycan ordusunun 100 illiyi” medalları ilə təltif edilib.

Qabil ZİMİSTANOĞLU

ATU-nun Ortopedik stomatologiya kafedrasının müdiri, professor Nazim Pənahov və kafedranın assistenti Rəfət Hüseynlinin həmmüəllifliyi ilə işıq üzü görən "Ortopedik stomatologiya. İmplantüstü protezlər" kitabının təqdimatı olub.

ATU-nun Uşaq stomatologiyası kafedrasının müdiri, Azərbaycan Stomatoloji Assosiasiyasının prezidenti, professor Rəna Əliyeva, Azərbaycan Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Stomatologiya və üz-çənə cərrahiyyəsi kafedrasının müdiri, professor Oqtay Seyidbəyov, elmi redaktoru isə ATU-nun Ortopedik stomatologiya kafedrasının professoru Zöhrab Qarayevdir.

Müəlliflər haqqında məlumatla başlayan dərslik, əvvəlki 6 kitaba bənzər hazırlanıb. Ön sözdən və 15 fəsildən ibarətdir. Hər fəslin məzmununa uyğun rəngli şəkillər kitaba həm də estetik bir gözəllik verib. Müəlliflər haqlı olaraq bu fikirdədirlər ki,

Görkəmli alim və pedaqoq Aqil Əliyevin 95 illik yubileyi qarşısında

Həyatının mənasını gözəl işlə-rə həsr etməkdə görən insanlar özündən sonra ölməz, xatirələrə döənən işıqlı əbədiyyət yaradır. Belə ziyalılardan biri Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, əməkdar elm xadimi, iqtisad elmləri doktoru, professor Aqil Əlirza oğlu Əliyev olub.

1926-cı il dekabrın 10-da Naxçıvan şəhərində anadan olan A.Əliyev 1946-cı ildə Bakı Dövlət Universitetinə daxil olub və 1951-ci ildə oranı bitirib. 1953-cü ilə qədər Azərbaycan EA Tarix institutunda elmi işçi vəzifəsində çalışıb. 1953-cü ildən ömrünün sonuna qədər Azərbaycan Tibb İnstitutunun Siyasi-iqtisad kafedrasında işləyib. O, 1970-ci ildə iqtisad elmləri namizədi, 1983-cü ildə iqtisad elmləri doktoru alimlik dərəcəsinə, 1973-cü ildə dosent, 1979-cu ildə professor elmi adlarına layiq görüldü. 2001-ci ildə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

A.Əliyevin elmi-pedaqoji fəaliyyəti dövlətimiz tərəfindən layiqincə qiymətləndirilib. O, əməkdar elm xadimi fəxri adı, "Şöhrət" və "Qırmızı əmək bayrağı" ordenləri və s. medal, fəxri fərmanlarla təltif edilib.

Onun tədqiqat işləri çoxsahəli olsa da, elmi yaradıcılığında əsas yeri sosial-iqtisadi problemlər, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi, ərzaq və istehlak problemlərinin həlli, səhiyyənin iqtisadiyyatı, əhalinin sağlamlığının sosial-iqtisadi və demokratik inkişaf aspektlərinin tədqiqi və s. tutur. Bu məsələlər onun 190-a yaxın elmi-tədqiqat əsərlərində, 13 sanballı monoqrafiyada, 6 dərslik və dərs vəsaitində, 3 tədris-metodik göstəricidə öz əksini tapıb. Azərbaycanda ilk dəfə olaraq "Şəxsi istehlakın iqtisadiyyatı və problemləri", "Aqrar iqtisadiyyatının aktual problemləri", "Kənd əhalisinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi problemləri", "Səhiyyədə iqtisadiyyat, planlaşdırma, idarəetmə, maliyyələşdirmə və əməyin elmi təşkili", "ASK-nın aqrar bölməsində elmi-texniki tərəqqini sürətləndirmə problemləri" və sair sanballı monoqrafiyaların müəllifidir.

Aqil müəllim barəsində bu gün keçmiş zamanda danışmaq çox çətindir. Çünki onun bütün əməlləri və fəaliyyəti xeyirxah niyyətli idi. Müdrik və xeyirxah insanlar mənən həmişə qəlblərdə yaşadıqları üçün sonradan onların hə-

yatda yoxluqları ağır və təəssüf hissi doğurur. Bu cür insanlar millətin sərvəti hesab edilərək, xalq tərəfindən ölümsüzlük statusu qazanırlar.

Aqil müəllimin bir alim kimi qoyub getdiyi irsi – kitabları və elmi-pedaqoji fəaliyyətini bir məqalədə əhatə edə bilmərik. Lakin elmi ideyaları bilavasitə praktikaya tətbiq edən alim xalqının tarixində özünəməxsus bir yer tutur. Ulu öndərimiz H.Əliyevin sözləri ilə desək: "hər bir alim qiymətlidir. Ancaq nəzəriyyəni təcrübə ilə birləşdirən, fikirlərini tətbiq edə bilən və onlardan əməli nəticə götürə bilən, cəmiyyətə, ölkəyə, xalqa konkret fayda gətirən insanlar alimlərin sırasında xüsusi yer tutur".

Aqil müəllim öz müdrikliyi, zəkası, dünyanı dərk etmə qabiliyyəti ilə başqalarından fərqlənən vətəndaş alim – ziyalı idi. Antik dövr filosofu Epikürün şagirdləri "sizi müəllimə bağlayan nədir" - sualına belə cavab vermişdilər: "Bizə Epikürə bağlayan onun həmişə özü-özünə bərabər olmasıdır". Bu epitet tamamilə Aqil müəllimə aiddir: o həmişə özü-özünə bərabər idi! O, insanlığı, şəxsiyyəti, səmimiyyəti uca tutub qiymətləndirən, onu qorumağı bacaran nadir bir şəxsiyyət, adamlar arasında ən ulvi keyfiyyətləri ilə seçilən nüfuz sahibi idi.

Bütün həyatı boyu sağlq və paklıq, əməksevərlik və insansevərlik, haqq-ədalətə vurğunluq, namus və qeyrət yükünü mərdanəliklə öz çiyində daşımış Aqil müəllimin əziz xatirəsi qəlbimizdə daim yaşayacaq. Allah rəhmət eləsin!

Qoşqar ƏLİYEV,

İctimai fənlər kafedrasının müdiri, fəlsəfə elmləri doktoru, professor

İmplantüstü protezlərə dair kitab işıq üzü görüb

Bu dərslik ortopedik stomatologiyanın müvafiq bölmələrinin öyrənilməsində faydalı bir mənbə olacaq

Təqdimat mərasimini açan professor N.Pənahov həmişə ilklərə imza atmağa çalışdıklarını deyib. Bildirib ki, 2017-ci ildə Ortopedik stomatologiya kafedrasının müdiri seçildəndən sonra ilk verdiyi söz proqramın dəyişdirilməsi və yeni proqram əsasında kafedranı yeni kitabla təchiz etməklə bağlı idi: "Allaha çox şükürlər olsun ki, sözümüzə əməl edə bildik. Artıq özümüzün sayca 7-ci, məzmunca 3-cü kitabımızı sizə təqdim edirik. Bundan əvvəl Azərbaycan dilində "Ortopedik stomatologiya. Dişlərin morfologiyası və oyma texnikası", "Ortopedik stomatologiya. Propedevtika" və digər kitablarımız çıxıb. Sonra həmin kitabların ingilis və rus versiyaları hazırlandı. Beləliklə, kitabların sayını 6-ya çatdırdıq. İndi isə növbəti kitabımızın – "Ortopedik stomatologiya. İmplantüstü protezlər" kitabının təqdimatına yığılmışıq. Azərbaycanın ərəzi bütövlüyü uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalmış bütün tibb işçilərinin əziz xatirəsinə ithaf olunan bu kitabın bir özəlliyi də odur ki, təqdimatı gözəl bir vaxta, qə-

ləbəmizin ildönümü günlərinə təsadüf etdi".

Sonra təqdim olunan videoçarxda Şuşanın azad olunması haqda Ali Baş Komandan İlham Əliyevin çıxışı və ecəzkar Azərbaycan musiqisinin sədaları altında şəhid tibb işçilərinin foto-şəkilləri nümayiş etdirilib, şəhidlərimizin xatirəsi ehtiramla anılıb. N.Pənahov bildirib ki, şəhid olan 42 tibb işçisinin 9-u həkim, onların 3-ü isə stomatoloq idi – Mirlətif Ağayev, Taryel Salmanov və Feyruz Hacı.

Daha sonra kitabın fəsiləri, bölümləri haqda ətraflı məlumat verən N.Pənahov dərsliyin hazırlanmasında əsərlərindən, bilik və zəngin təcrübələrindən bəhrələndikləri yerli və xarici həmkarlarına minnətdarlıqlarını bildirib. Yeni dərsliyin tələbələr, rezidentlər, həmçinin dental implantologiya ilə məşğul olmaq arzusunda olan gənc həkim-stomatoloqlar üçün masaüstü kitaba çevriləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Xatırladaq ki, ATU-nun Böyük Elmi Şurasının qərarı ilə dərslik kimi təsdiq edilən kitabın rəyçiləri

dərsliyin illüstrativ materiallarla zəngin olması tələbələrə bu fəni daha rahat qavramağa yardım edəcək.

ATU-nun Ortopedik stomatologiya kafedrasının professoru Zöhrab Qarayev, Stomatoloji Klinikasının direktoru Məhərrəzov, Azərbaycan İmplantoloqlar İctimai Birliyinin sədri Cabbar Həsənov və başqaları da təqdimat mərasimində çıxış edərək, müəlliflərin əməyini yüksək qiymətləndiriblər. Bu dərsliyin ortopedik stomatologiyanın müvafiq bölmələrinin öyrənilməsində gərəkli bir mənbə olacağı vurğulanıb.

Kitabın ikinci müəllifi Rəfət Hüseynli dərsliyi hazırlayarkən apardıqları araşdırmalarla bağlı fikirlərini iştirakçılara çatdırıb. Bu kitabda bəzi ifadələri öz dilimizə çevirdiklərini, amma yeniliklərə, beynəlxalq terminlərə qısqanc yanaşmadıqlarını vurğulayıb.

Ümidvarıq ki, Stomatologiya fakültəsinin tələbələri üçün nəzərdə tutulan və yüksək peşəkarlıqla hazırlanan bu vəsait həm də praktik həkimlərin stolüstü kitabına çevriləcək.

Yeni dərsliklər Naxçıvan Dövlət Universitetində təqdim edilib

Naxçıvan Dövlət Universitetinin (NDU) Tibb fakültəsində ATU əməkdaşlarının müəllifliyi ilə ərşəyə gələn iki dərsliyin - "Prosthodontics" və "Stomatoloji xəstəliklərin profilaktikasının əsasları" dərs vəsaitlərinin təqdimatı keçirilib.

Təqdimat mərasimində çıxış edən NDU-nun rektoru Elbrus İsayev bu dərsliklərin tibbin stomatologiya ixtisası sahəsində olan boşluğu aradan qaldıracağıni deyib. Rektor hər iki universitetin gənc həkim-stomatoloqları, rezident və tələbələrinin faydalana biləcəyi kitabların müasir tədrisin tələblərinə uyğun, nəfis şəkildə tərtibatına görə müəllifləri təbrik edib, onlara yeni elmi uğurlar arzulayıb.

ATU-nun Ortopedik stoma-

tologiya kafedrasının müdiri, tibb elmləri doktoru, professor, Səhiyyə Nazirliyinin Baş stomatoloqu Nazim Pənahov həmmüəllifi olduğu "Ortopedik stomatologiya: Dişlərin morfologiyası və oyma texnikası" dərsliyi haqqında məlumat verib. Bildirib ki, 21 fəsildən ibarət bu dərslik Azərbaycan, rus və ingilis dillərində nəşr olunub. Kitab 728 rəsm və şəkillərlə müşayiət edilən informativlik üslubunda hazırlanıb. Professor kitabdakı fəsilər haqqında detalları slayd vasitəsilə təqdim edib. Kitabın müəllifləri arasında dosent Rauf Cəfərov və kafedranın assistenti Hənifə Musayevanın adları da qeyd olunub.

Tədbirə onlayn qoşulan ATU-nun Uşaq stomatologiyası kafedrasının dosenti, tibb üzrə fəlsəfə doktoru, "Stomatoloji xəstəlik-

lərin profilaktikasının əsasları" dərs vəsaitinin həmmüəllifi Elnur İmanov stomatologiyanın geniş yayılan xəstəliklərindən danışaraq kitabda bu sahənin ən aktual məsələlərinin yer aldığını diqqətə çatdırıb. Qeyd edilib ki, 8 fəsildən ibarət olan dərs vəsaitində stomatoloji xəstəliklərin müasir müalicə və profilaktikası, hamilə qadınlar, uşaqlar və yeniyetmələr, yaşlılar arasında profilaktik tədbirlərin keçirilmə xüsusiyyətləri, stomatoloji müayinələrdə istifadə olunan üsullar, ağızın gigiyenası və bir çox mövzulara ətraflı izah verilib.

NDU-nun Stomatologiya kafedrasının müəllimi Zaur Hüseynov və həmin kafedranın "Ortopedik stomatologiya" üzrə həkim-rezidenti Mehdi Qasimov da çıxış edərək kitab haqqında fikirlərini açıqlayıblar. Kitabların

həmmüəllifi, NDU-nun Stomatologiya kafedrasının müdiri, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Rauf Cəfərov dərsliklərin rus və ingilis dilində hazırlanmasının hər iki universitetdə təhsil alan əcnəbi tələbələr üçün müstəsna əhəmiyyətə malik olduğunu diqqətə çatdırıb.

Sonda müəlliflər oxuculara kitabları hədiyyə ediblər.

Qeyd edək ki, professor Nazim Pənahov, həmçinin NDU-nun Tibb fakültəsinin "Stomatologiya" ixtisasında təhsil alan tələbələrinə "Stomatologiyanın müasir problemləri" mövzusunda ustad dərsi keçib.

Buradan xoş təəssüratla ayrılıb, universitet şəhərciyində yerləşən digər yeməxanalara yollanırdıq. Növbəti ünvanımız Tədris Terapevtik Klinikasıdır. Yalnız tələbələrə deyil, həkim və rezidentlərə, həkim qəbuluna gələn xəstələrə və xəstə yaxınlarına da xidmət göstərən yeməxananın fəaliyyəti ilə tanış olmaq üçün 14-cü mərtəbəyə qalxırıq. Burada da "Latın dili korpusu"ndakı mənzərə ilə rastlaşırıq. Yeni

İctimai səhiyyə fakültəsinin tələbəsi **Sitərə İsgəndərova** yeməxana işçilərinin təmizkarlığından razı qaldığını, ona görə də buradakı xidmətdən tərəddüdsüz istifadə etdiyini deyir.

VI kurs tələbələri Aysel Məmmədova və Hafizə Quliyeva isə qiymətlərin bəha olmasına görə təkcə çay və mərci şorbası ilə kifayətlənirlər. Onlarla eyni kursda oxuyan İordaniya vətəndaşı Gaith İssa Hamdana

Tələbələrin sevimli məkanından reportaj

Universitetimizin yeməxanalarında gənclərin fikirlərini öyrəndik

Adətən qəzetimiz üçün yazı hazırlayanda tədris prosesinə, klinikalarımızda aparılan uğurlu əməliyyatlara, beynəlxalq və yerli əhəmiyyətli tədbirlərə, həkimlərimizlə müsahibələrə, tələbələrimizin ictimai və elmi fəaliyyətlərinə üstünlük veririk. Bu dəfə isə fərqli bir mövzu seçdik. Diqqəti tələbələrimizin məişət qayğılarına, dərslərarası fasilələrdə boş vaxtlarını necə keçirmələrinə yönəltmək istedik.

müştəri bolluğu diqqətimizdən yayınmır.

İlk yaxınlaşdığımız VI kurs tələbəsi Rasim Yusifli qiymətlərdən o qədər də razı deyil. Deyir ki, başqa universitetlərlə müqayisədə bizdə qiymətlər bahadır. Asiman Quliyeva isə qiymətlərin bir az ucuz olmasını arzulasa da, narazılığı yoxdur. Çünki özləri ilə gətirdikləri xörəkləri burada yemələrinə mane olmur. Soyuq və isti içkilər sifariş verir, rahatlıqla istirahət edə bilirlər. Yeməxananın kassiri Güldanə Abbasova bildirir ki, menyuda hər cür şirniyyatlar var, salat və xörək çeşidləri çoxdur: "Yeməklərimizin keyfiyyəti yaxşıdır. Müştəri məmnunluğunu təmin etməyə, tələbələrimizin qulluğunda durmağa çalışırıq".

"Anatomiya" və "Fizika" korpuslarındakı yeməxanalarda isə tələbələrin sayı xeyli az idi. Görünür, bura gəlişimiz dərslərinə vaxtına düşmüşdü. Ancaq buna baxmayaraq, yenə də fikirlərini öyrənməyə həmsöhbətlər tapırıq.

İctimai səhiyyə fakültəsinin tələbəsi Manyə Əzizova, I Müalicə-profilaktika fakültəsinin tələbəsi Polad Zülfüyev və II Müalicə-profilaktika fakültəsinin tələbəsi Ayla Afaqova asudə vaxtlarını səmərəli keçirdiklərini deyirlər. Yeməklərin və xidmətin keyfiyyətindən də razıdırlar.

"Anatomiya" korpusundakı yeməxananın kassiri Azər Novruzov və "Fizika" korpusundakı yeməxananın kassiri Xəyalə Hüseynova tələbələrə normal xidmət göstərdiklərini, eyni zamanda eşitdikləri irad və təklifləri müdiriyyətə çatdırdıqlarını söyləyirlər.

görə isə həm yeməklər dadlıdır, həm də qiymətlər münasibdir.

Göründüyü kimi, yeməxanalardakı qiymətlərdən razı olanlar da var, narazı qalanlar da. Amma keyfiyyət və səliqə-sahman məsələsində hamı yekdildir.

Yeməxanalarla ümumi tanışlıqdan sonra yenidən "Latın dili Korpusu"na - REM TAİS İKF MMC-nin ATU üzrə satış obyektlərinin ofisinə qayıdırdıq. Söhbətimizi **şirkətin meneceri Araz Namazovla** davam etdiririk. O, 2011-ci ildən burada fəaliyyət göstərdiklərini bildirir: "Bura ilk gəldiyimizdə ATU-nun yeməxanaları çox bərbad halda idi. Şirkətimizin rəhbəri Rafail Şirinov Azərbaycan Tibb Universitetini bitirib. O, qısa müddətdə bütün yeməxanaları təmir etdirdi. Hal-hazırda tələbələrin keyfiyyətli qida təminatını ödəmək üçün əlimizdən gələni əsirgəmirik".

Mərkəzləşmiş mətbəxdəki müasir avadanlıqlarla bizi tanış edən A.Namazov, tələbələrin şikayətlərinin çox önəmli olduğunu, onların əsasında mövcud nöqsanların aradan qaldırıldığını bildirir: "Bütün ərzaqlar təmizlənərək xüsusi paketlərdə gətirilir, kartof aparatla soyulur. Göyərtilər də əllə deyil, aparatla yuyulur. Gördüyünüz bu aparat "Broster" adlanır, Amerikadan gətirilib. Özəlliyi ondadır ki, əldə olan qanı yağa qarışdırmır, ayırır".

Onu da öyrənirik ki, tələbələrə xidmət göstərən işçilərin sağlamlığına xüsusi diqqət yetirilir. Aşpazlar və digər personal mütləq olaraq tibbi prosedurlardan keçirilir.

Hər kəsə nuş olsun!

A.KAMRANOĞLU

Tələbə Elmi Cəmiyyəti Zəfər Gününü ilə bağlı konfrans təşkil edib

Bu günlərdə Azərbaycan Tibb Universiteti Əczaçılıq fakültəsinin Tələbə Elmi Cəmiyyətinin (TEC) Zəfər Gününə həsr olunmuş veb-konfransı keçirilib.

Konfransda 130-a yaxın şəxs iştirak edib. Tədbirə universitetimizin tələbə, müəllim-professor heyəti ilə yanaşı, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti, Bakı Dövlət Universitetinin müəllim-professor, tələbə heyəti, Türkiyə və Almaniya təhsilini davam etdirən məzunlarımız da aktiv şəkildə qatılıblar.

Tədbirin əvvəlində 44 günlük müharibəyə aid videoçarx nümayiş etdirilib. Sonra Əczaçılıq fakültəsi TEC-in rəhbəri, dosent Nərgiz Məmmədova çıxış edib. O, Zəfər bayramının tarixi əhəmiyyətindən danışaraq qeyd edib ki, şanlı qələbəmiz müzəffər Azərbaycan Ordusunun gücü, ölkəmizdə yaşayan bütün millətlərin birliyi və Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müdrik siyasəti və rəhbərliyi nəticəsində əldə olunub. N.Məmmədova konfransı açıq elan etdikdən sonra Dövlət Himnimiz səsləndirilib. Sonra Vətən müharibəsində şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

N.Məmmədova iştirakçılara fakültə TEC-in iş mexanizmi haqqında məlumat verib: "2 ilə yaxın davam edən pandemiya dövründə fakültəmizdə bu sahədə iş demək olar ki, dondurulub. Aşağı kursların tələbələrinin Cəmiyyətin işi haqqında məlumatı olmadığı üçün bu tədbirimizdə TEC-in fəaliyyəti, elmi işin tələbə üçün əhəmiyyəti, bu sahədə tələbələri aktivləşdirmək üçün görülmə tədbirlər haqqında çıxışlar olacaq".

Daha sonra çıxış edən Əczaçılıq fakültəsinin dekanı, dosent Kəmalə Babayeva Zəfər Gününü haqqında geniş məlumat verib. O, universitet rəhbərliyinin tələbələrin elmi işlərə cəlb edilməsi məsələsinə xüsusi diqqət yetirdiyini, bunun üçün tələbələrə lazımı şərait yaradıldığını qeyd edib.

ATU TEC-in rəhbəri, tibb elmləri doktoru Müşfiq Həsənov isə keçirilən tədbirin məhz belə bir əlamətdar günə həsr edilməsinin böyük əhə-

miyyətindən danışib. O, TEC-in son illərdə qazandığı nailiyyətlər, beynəlxalq əlaqələrdən söhbət açıb. Əczaçılıq fakültəsi TEC-in bu sahədə öndə gedənlərin siyahısında olduğunu qeyd edib. M.Həsənov son 3 ildə Əczaçılıq fakültəsi TEC-in sədri olan Qəmə Məmmədbəylinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib və onun kimi tələbələrə universitetimizdə daha çox olmasını arzulayıb.

Qəmə Məmmədbəyli də konfrans iştirakçılarını bayram münasibəti ilə təbrik edib, Əczaçılıq fakültəsi TEC-in son illərdə göstərdiyi fəaliyyətdən danışib və buna aid hazırladığı videoçarxı nümayiş etdirib.

Konfransın panel sessiyasında ATU-nun Əczaçılıq fakültəsinin məzunları, Bakı Dövlət Universitetinin "Sənaye Kimyası" tədqiqat laboratoriyasının doktorantı, Yüksək molekullu birləşmələr kimyası kafedrasının müəllimi Sərvnaz Hacıyeva, Almaniyanın Darmstadt Texnik Universitetinin Organik Kimya və Biokimya İnstitutunun doktorantı Fərid Əhmədov, ATU-nun Əczaçılıq kimyası kafedrasının doktorantı, baş laborant Aytəkin Qəribli çıxış ediblər. Onlar öz çıxışlarında tələbəlik dövründə elmi-tədqiqat və ictimai fəaliyyətin gələcək karyeradakı rolu haqqında danışib və tələbələrə bu sahədə uğurlar qazanmaq üçün tövsiyələrini veriblər.

Daha sonra 5 tələbənin elmi-tədqiqat işləri təqdim olunub. Tələbələrədən Lamiyə Yusifovanın "Epidemiya və pandemiyaların yaranma tarixinin öyrənilməsi", Nurstan Talib Srrmrinin "Nucleic acids, drugs based on them and application in medicine", Günel Məmmədəliyevanın "Proteolitik təsirlə ferment preparatları", Gülmaye Əsgərovanın "Количественное фотометрическое определение метоклопрамида гидрохлорида в препарате "Церулин"" magistrlərdən Ayan Abbasova, Musəvin Babayeva, Fatimə Hacıyevanın "Əczaçılıqda elmi-tədqiqat aparılmasının mərhələləri, ədəbiyyat axtarışının əhəmiyyəti" mövzusunda etdiyi çıxışlar iştirakçılar tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Veb-konfrans sual-cavab əsnasında öz işini başa çatdırıb.

Allah rəhmət eləsin!

Tibbi biologiya və genetik kafedrasının əməkdaşları kafedranın dosenti Leyla Süleymanovaya atası

Məhərrəm müəllimin vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ETM-in kollektivi iş yoldaşları baş laborant Miladə Babayevaya bacısı

Xanım Əhmədovanın vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bioloji kimya kafedrasının əməkdaşları **Rəfiqə Aslanovanın** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Bioloji kimya kafedrasının əməkdaşları kafedranın laborantı Kəmalə Mehraliyevaya atası **Möhbəbbət kişinin** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bioloji kimya kafedrasının əməkdaşları kafedranın dosenti Akif Qarayevə bacısı

Rəfiqə xanımın vaxtsız vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının əməkdaşları kafedranın müdiri Nərgiz Axundovaya bacısı

Nailə xanımın vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Tibbi və bioloji fizika kafedrasının əməkdaşları kafedranın assistenti Dəstə Qasımovaya oğlu

Orxan Məhərrəminin vaxtsız vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ETM-in kollektivi iş yoldaşları laborant Vüsalə Kərimovaya bacısı

Mövlə Həsənovun və nəvəsi Minayə Həsənovanın vəfatlarından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Etibarsız sayılır

I müalicə-profilaktika fakültəsinin III kurs, 119A7B qrup tələbəsi Behbudova Sevdə Novruz qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin IV kurs, 118A1B qrup tələbəsi Erfan Esgandari Hedayət oğlunun tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin III kurs, 119A4a qrup tələbəsi Roghayen Mohammadi Ali qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

II müalicə-profilaktika fakültəsinin III kurs, 219A7a qrup tələbəsi Bünyatov Mürvət Mehman oğlunun tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin V kurs, 117A7 qrup tələbəsi Abbasova Fınarə Samir qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin III kurs, 119I2B qrup tələbəsi Mohammad Shehatha Mazen oğlunun tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin III kurs, 119I2B qrup tələbəsi Khaled Aljdem Saddam oğlunun tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Hərbi tibb fakültəsinin III kurs, 619A1a qrup tələbəsi Əlizadə Adil Aqil oğlunun tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin III kurs, 119A1b qrup tələbəsi Babayeva Jalə Dostməmməd qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İctimai səhiyyə fakültəsinin VI kurs, 641A qrup tələbəsi İsmayilova Aidə Vüqar qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin V kurs, 117I3 qrup tələbəsi Seyyid Abdulla Hussein Noahın müvəffəqiyyət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cəfərova Xuraman İrəza qızına 2015-ildə Ə.Əliyev adına ADHTİ tərəfindən verilmiş şahadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin III kurs, 219A2a qrup tələbəsi Ağayev Vəqif Əli oğlunun tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin I kurs, 121A12b qrup tələbəsi Hüseynov Nüsrət Vədadi oğlunun tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İskəndərov Qafar Bədəlxan oğluna 1990-cı ildə Azərbaycan Tibb Universiteti tərəfindən verilmiş diplom və cərrahiyyə ixtisası üzrə internatura vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

II müalicə-profilaktika fakültəsinin V kurs, 317A8 qrup tələbəsi Yusifli Həcər Zaur qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin VI kurs, 170A qrup tələbəsi İbrahimova Aynurə Bayram qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin V kurs, 117I2 qrup tələbəsi Üngör Melih Cəmin tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin I kurs, 121A7a qrup tələbəsi Abbasov Rafiq Mübariz oğlunun tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İctimai səhiyyə fakültəsinin I kurs, 321F1a qrup tələbəsi Əlizadə Aygül Musa qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor
MƏĞRUR ƏLİYEV

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.
Əlyazmalar geri qaytarılmır

Qəzet "Təbib" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılır, səhifələnir, "Bəxtiyar-4" İKF-də çap olunur və universitet daxilində yayılır

ÜNVANIMIZ:
Mərdanov qardaşları - 98c
2-ci mərtəbə,
Tel.: 595-24-97
tabibqazeti@gmail.com

Lisenziya H - 022633
İndeks -0269
Sayı 2250